Anul VII. Nr. 20 — Inscris în registrul publicațiilor No. 23/1938 la Tribunal…

2 pagini: 2 lei

Duminecă 13 Octombrie 1940

Ardealul

Redacția Arad…

Director: Teodor Recuicescu
Prim Redactor: Dimitrie Hedeș

Abonamente:
1 an: 200 Lei; Autorități 1000 Lei
Mari industrii 2000 Lei anual

Jurământul Moța și Marin

Jur în fața lui Dumnezeu,
In fața jertfei voastre sfinte pentru Hristos și Legiune,
Să rup din mine bucuriile pământești,
Să mă smulg din dragostea omenească,
Și pentru învierea neamului meu,
In orice clipă
Să stau gata de moarte.
Jur

6 Octombrie

Un moment, scurt popas, de ajustare în marșul spre viitor, în istorie și nemurire al cămășilor verzi, a fost adunarea de Duminecă, din Capitală.

30 de zile de regim legionar.

S'au desfășurat cutremurător de măreț, forțele morale ale Națiunii. Măreț și senin, — cetele Sfântului Arhanghel Mihail, — așa cum le-a visat Căpitanul, Brezdătorul prin stâncă, al Destinului Dacic.

„Un alt destin ne luminează
„Cu aurori de biruinți"...

Astăzi.

Ca și mâine, când virtuțile legionare se vor încrusta în toate cutele duhului național, adânc, pe vecie, pentru ca să înaripeze năzuințele noastre, peste uri și nimicnicii omenești, peste situări pe planetă, peste vecinătăți prăpăstioase și hidoase cu pilda de degradare umană.

Ne-am regăsit senini, în încleștarea dureroasă a unei ultime răstigniri, cu 3 zile înainte de marea și eterna noastră înviere în istorie.

Senini că n'am ținut seama și nu ținem, de legi și judecăți omenești, ci numai de o singură cumpănă: *voia lui Dumnezeu.*

Cu destine împărătești se ung pe frunte numai ginții de soiu ales, deaceea fiece atitudine, fiece gest al lor sunt atât de deosebite, atât de puțin înțelele de oamenii de rând.

Noi, stirpea daco-romană, nu putem făptui decât potrivit cu destinul nostru, zidit în firea noastră, în ființa noastră sufletească înaripată prin însușiri supra umane.

Istorie ca noi n'a avut nimeni, și nici măreție în duh și nici azi, nici mâine nimeni nu poate avea Legiune ca a noastră, însuflețită de o generozitate cum n'a mai dăinuit sub soare. Generozitate pe care o afirmăm prin fapte, nu o demonstrăm, căci ne este organică și nu o putem înlătura din faptele noastre nici pe culmea Golgotei măcar, cum n'am înlăturat-o niciodată.

Cănglle tiraniei de veacuri, frânte în parte acum 20 de ani, ne-au lăsat urme în carne, nu însă în suflet. De aceea, nici nu avem nimic din apucăturile țiganilor Europei, care sunt Ungurii. Robii de totdeauna, tributarii tuturor neamurilor înconjurătoare, nu pot fi altfel decât sunt: sângeroși și mișei.

Domnii sunt senini și mărinimoși. Așa ne-au fost bunicii și părinții. Așa suntem noi. Am făcut în Ardeal patru zeci de revoluții pentru libertate. Dar nu ne rușinăm nici de una. Istoria ungurească este un lanț de rușini.

In timp ce civilizația creștină ni s'a impregnat în sufletul dacic, substratul maghiar a rămas, după o mie de ani, refractar acestei civilizații. Așa că pe drept cuvânt susține presa naționalistă spaniolă nevoia alungării din Europa a acestor bastarzi asiatici. Pentru a fi odată pace.

Așa fiind să se potolească rarele și răzlețele izbucniri ale dorului de răzbunare meschină.

Ne va răzbuna Dumnezeu.

Demonstrația dela 6 Octombrie din Capitală, a arătat forța noastră, unirea noastră.

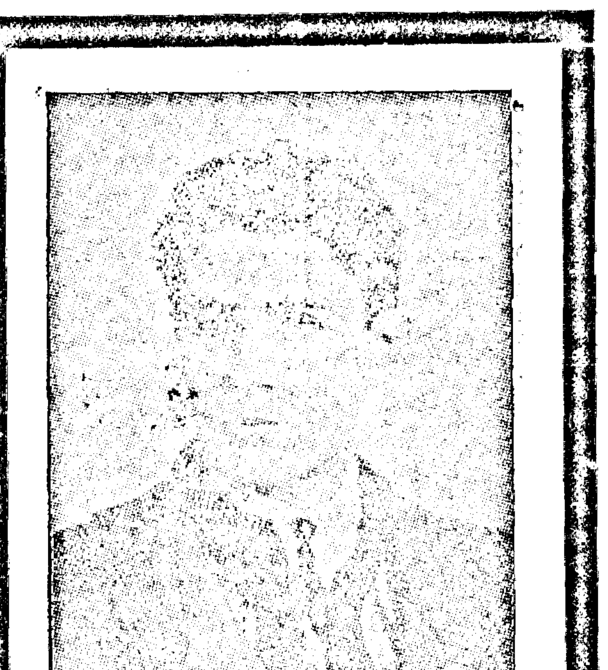
Toate sunt vremelnice, până și suferința; noblețea rămâne ca o valoare eternă.

La București s'a rostit un cuvânt viteaz și cumpănit ca firea noastră.

Să nu ne ieșim din fire.
Să nu ne pătăm blazonul.
Să nu ne întinăm platoșa.
Să nu ne prihănim spada.

Dimitrie Hedeș

Disciplina și dragostea

Toată istoria socială a omenirii e plină de lupte, având la bază cele două mari principii care caută să și facă loc unul, în paguba celuilalt: Principiul autorității și principiul libertății.

Autoritatea a căutat să se extindă în dauna libertății. Iar aceasta, la rândul său, a căutat să limiteze cât mai mult puterea autorității. Aceste două, față în față, nu pot însemna decât conflict.

A orienta o mișcare după unul sau celălalt din aceste două principii, înseamnă a continua linia istorică de turburări și războire socială. Inseamnă a continua pe de o parte, linia de tiranie, impilări și nedreptate, iar pe de alta, linia de răzvrătire sângeroasă și de permanent conflict.

De aceea doresc ca să atrag atențiunea tuturor legionarilor și în special celor mai noui, pentruca ei dintr'o neînțelegere, să nu devieze dela linia mișcării. Am observat în multe cazuri că imediat ce un legionar a căpătat un grad, se pironește cu toată ființa lui în „autoritate", rupându-se de tot ceea ce îl lega de camarazi până atunci și simțindu-se obligat să se „impună", făcând uz de autoritarism.

Mișcarea legionară nu se întemeiază exclusiv nici pe principiul autorității și nici pe acela al libertății. Ea își are temeliile înfipte în principiul dragostei. In el își au rădăcinile, atât autoritatea, cât și libertatea.

Dragostea e împăcarea între cele două principii: autoritate și libertate. Dragostea se afla la mijloc, între ele și deasupra lor, cuprinzându-le pe amândouă în tot ce au ele mai bun și înlăturând conflictele dintre ele.

Dragostea nu poate aduce nici tiranie, nici împilare, nici nedreptate, nici răzvrătire sângeroasă, nici războire socială. Ea nu poate însemna niciodată conflict.

Din cartea „Pentru Legionari" a Căpitanului.

Rugăciune

Doamne, Doamne,
Tu, care 'nflorești în primăveri și Te scuturi în toamne;
Tu, care prefaci bobu'n spic greu,
Tu, care 'nchizi ploile'n curcubeu
Și apele'n nori le prefaci;
Tu, carele toate le faci și desfaci:
Adună-mi rugăciunea risipită'n cântări,
Culege durerea Neamului meu, rămas azi fără zări
Și prefă-le, Doamne'n strop de soare,
Țara mea să și-l pună, mâine la cingătoare!

Doamne, Dumnezeule mărit,
Tu, care lumină din lumină-ai răsărit;
Tu, care-ai desprins pe om din Tine
— Și l-ai învățat ce e rău și ce e bine —
Tu, carele în noi, gândul ai fulgerat,
Ai plâns cu noi, și tot cu noi Te-ai bucurat;
Impraștie alinare pe trupul țării mele,
Coboară peste ea lumina unei singure stele,
Să'și poată vedea drumul către altar
Și muntele de credință să Ți-l aducă'n dar!

Doamne, Dumnezeule, fără 'nceput,
Tu, carele sufletu'n noi Ți l-ai crescut;
Tu, care pe pământ îți așterni plânsorile,
Când ziua desface din noapte zorile;
Tu care'n fiecare apus Te sfâșii
Și odihnă dai celor morți și visuri dai celor vii;
Doamne, Dumnezeule, de suferința-ne Te'ndură,
Ia-ne toată jealea din ochi și tot amarul din gură
Și le 'mprăștie, Doamne în stele,
— Pustiul să'și facă podoabă din ele! —

Doamne, Dumnezeule, fără de sfârșit,
Carele pentru rătăcirea noastră, Fiul Ți-ai restignit;
Intoarce-Ți privirea către noi, păcătoșii,
— Destule veacuri ne-au suferit moșii și strămoșii —
Apropie-Te, Doamne, de durerea unei țări
Care de când s'a născut, Te-a preamărit în cântări;
Mângâie-i rana cu mâna Ta sfințită,
Trezește-i, Doamne, voința de fier, azi adormită
Și fă să se facă voia Ta
Acum și'n veci și pururea!

Arad, 1 Octombrie 1940.

AL. NEGURĂ

Expulzarea intelectualilor români din Ardealul robit

Dupăce trupul și sufletul țării au fost necruțător și îndelung torturate, se lovește astăzi din nou în mod josnic în demnitatea noastră națională, cu scopul vădit de-a ne provoca, de-a ne face să ne pierdem răbdarea și cumpătul, pentruca apoi actele ce ar isvorî din disperarea noastră să poată fi exploatate de provocatori, — vecinii dela Vest, popor ce se pretinde civilizat și cavaler.

Am îndurat și îndurăm cu o nemai întâlnită putere de stăpânire a revoltei, toate obrăsniciile și toate calomniile ce ne-au fost aruncate de Unguri în decurs de 20 de ani și mai cu seamă în ultimul timp, numai pentru a-i cruța pe frații noștri rămași în Ardealul robit de ura ce s'ar deslănțui cu ferocitate în contra lor. Pătimașii noștri vecini să ia însă aminte, că dacă nu ripostăm așa precum purtarea lor ar merita-o, îngăduința noastră se datorește nu numai faptului că ne repugnă a ne situa pe aceeași treaptă cu cei ce în ciuda paradei de civilizație pe care o fac, au rămas acelaș popor în manifestările căruia predomină instinctele de hoardă, — singura moștenire ce le-a fost lăsată de strămoșii lor asiatici, — ci și pentrucă noi avem deplină încredere că cele două mari Puteri prietene — Germania și Italia — nu vor permite ca ordinea viitoare a Europei să fie turburată de poporul maghiar, care dovedește odată mai mult că pornirile atavice îi sunt mai puternice decât dorința de-a se disciplina.

Ungurii, prin maltratarea Românilor din Ardealul robit, au înscris încă o pagină tristă în istoria popoarelor. Fie însă siguri — așa precum siguri suntem și noi — că rușinea aceasta va fi spălată și satisfacție deplină se va da unui popor care prin fapte — nu prin vorbe — își dovedește nobila origine.

Teodor Recuicescu

Expulzarea intelectualilor români din Oradea

Autoritățile ungurești din Oradea subjugată, au procedat în cursul zilei de Vineri, 4 Octombrie, la arestarea unui mare număr de intelectuali români cu soțiile și copii. Printre cei arestați au fost: P. S. S. Episcopul dr. Nicolae Popovici al Orăzii, Abatele dr. Iosif Pop de Sân-Iob, dr. Chirilă, fost primar al Orăzii, dr. Costa Romul, dr. Nemeș, dr. Tatu Nicolae, dr. Ember Ioan, dr. Pop Eugen, dr. Vuia Traian, dr. Pop Romulus, dr. Roxin Aurel, dr. Pop Alexandru, dr. Șimonca, dr. Hica, dr. Popodof, dr. Terțan, dr. Marta Sava, dr. Turla Nicolae, dr. Jurca Paul, dr. Iustin Ardelean, în vârstă de 76 de ani, dr. Enea Popovici, dr. Iancu Cornel, dr. Trifu Titus, d. Dancea cu soția și 4 copii și încă mulți alți intelectuali cu doamnele și copii.

Arestarea P. S. S. Episcopului Orăzii

Vineri la amiazi, întorcându-se din sala de audiențe, unde ascultase păsurile preoților români din Bihorul subjugat, nedreptățiți de autoritățile ungurești, P. S. S. Episcopul dr. Nicolae Popovici, n'a avut timp nici pentru a-și depune pălăria, când un soldat ungur înarmat, dimpreună cu un agent secret, l-au somat să meargă direct la închisoarea parchetului, fiind declarat arestat. P.S.Sa a întrebat care este motivul acestei măsuri. Răspunsul a fost: „Este ordin de sus". La închisoare P. S. Sa Episcopul, dupăce i s'au luat datele personale, a fost condus, fără nici un interogatoriu, la celulă. Multe dintre celulele penitenciarului erau deja tixite cu intelectuali români — câte 40 într'o celulă, încât nu aveau loc nici să se așeze pe pardoseală. P. S. Sa a încercat prin câteva cuvinte rostite printre gratii, să-i încurajeze. Pentru aceasta, temnicerul a primit ordinul: „Pe *ăsta* puneți-l separat pentrucă-i periculos". Episcopul Orăzii a fost întemnițat în ultima celulă a ultimului etaj, unde a fost ținut flămând până seara.

Teroarea fără forță.

In cartea sa „Volk jenseits der Grenzen", tipărită în 1933, la Hamburg, scriitorul german Richard Bahr spune: „Există în Ungaria un mijloc de luptă, care într'o asemenea perfecțiune, nu mai există nicăeri pe lume: Asta este *„Teroarea fără forță"*.

Sistemul acesta, care are avantagiul că oricând poate fi prezentat de autoritățile ungurești drept legal, s'a exercitat și se exercită și astăzi în Ungaria și mai cu seamă în teritoriile în care Ungurii sunt în minoritate față de națiunile conlocuitoare. Cum guvernul maghiar nu a renunțat la ideia înființării unei Episcopii ortodoxe de limbă maghiară — aceasta în scopul de a-i maghiariza pe Români — „purificarea" de intelectualii români a Ardealului robit, apare ca o necesitate imperioasă. Pentru deghizarea acestei manopere și pentru a-i îngrozi pe Românii cari eventual ar dori să se mai întoarcă în Ardealul de Nord, autoritățile ungurești au recurs și la sistemul teroarei sufletești. Oamenii forței publice i-au ridicat pe intelectualii români orădeni fie din locuințe, fie de pe stradă, din birouri sau dela mesele de operații, neîngăduindu-le să-și ia bani sau haine de schimb și i-a întemnițat fără judecată și fără hotărîri judecătorești alături de borfașii de rând.

In cursul serii de Vineri, intelectualii români au fost adunați într'o curte a penitenciarului, li s'a ordonat să se întoarcă cu fața la zid, iar trei plutoane de jandarmi au făcut diverse mânuiri de arme cu intervale de timp cari, datorită locului sinistru și întunerecului nopții, trebuiau să facă impresia că urmează o executare în massă. Soțiile intelectualilor români și copiii lor, au fost adunate într'o curte vecină pentru a putea auzi aceste preparative. La auzul comandelor: „Incărcați armele!" „Controlați încărcătura", „Incărcați pistoalele", „Controlați încărcătura", etc., disperarea a frânt sufletul doamnelor, isbucnind toate în strigăte și

(Continuare în pag. II-a)

O zi mare pentru muncitori

In săptămâna trecută, după încheerea ziarului, ni s'a prezentat la redacție femeia Cornelia Hrisov, *țesătoare la* Industria Textilă Arădană, *aducându ne un memoriu scris de dânsa și intitulat* **„O zi neuitată"**, *rugându-ne să-l publicăm.*

Sunt în rândurile acelea scrise simplu, atâtea mărturisiri spontane, isvorîte din suflet curat de femee nevoiașe, mamă a doi copilași, mărturisiri cari sunt făcute în numele tuturor muncitorilor din amintita fabrică și cari constitue pentru toată lumea dovada cea mai de nedesmințit că marele nostru Căpitan a avut toată dreptatea să-i socotească pe muncitori — în majoritatea lor — oameni de ordine și de cinste, iar faptul că în rândurile lor se iscau rebeliuni, se datora numai mizeriei, numai exploatării lor de către capitaliștii fără suflet. In întreprinderile legionare, unde muncitorul era tratat omenește și plătit cinstit, nu s'a produs nici o dezordine.

Dar să revenim la muncitorii dela fabrica de textile. După cum reese din memoriul muncitoarei Cornelia Hrisov, lucrătorii, in urma scumpirii traiului, au cerut direcțiunii fabricei să le majoreze salariul, care și fără de asta era de mizerie. Direcțiunea s'a învoit a le da un spor de 60 bani la ora de lucru. Cum însă fabrica lucra numai 4 zile pe săptămână și numai șase ore pe zi, sărmanii muncitori nu se vedeau câtuș de puțin ajutorați.

Incetând lucrul, au fost somați de inspectorul muncii, d. Octavian Păcuraru, să reintre în fabrică. D. Păcuraru le-a vorbit în ungurește, până ce a fost obligat de muncitorii români să le vorbească în limba Statului. Unul dintre lucrători i-a comunicat că s'a prezentat cu o zi înainte domnului prefect al județului, obținând promisiunea că un comandant legionar va sosi la fața locului pentru a cerceta plângerile. D. Păcuraru i-a amenințat că dacă nu vor reîncepe lucrul, va veni armata, îi va aresta și-i va deferi Consiliului de Războiu, iar ordinele de mobilizare pentru lucru vor fi anulate.

După puțin timp au sosit legionarii în frunte cu d. Comandant Comănescu.

„Tresăltam cu toții de bucurie — scrie femeia Cornelia Hrisov. Am întins mâinile pentru salut și din miile de piepturi a răsunat ca un tunet „Trăiască Legiunea și Căpitanul!" Muncitorii le-a alergat înainte. Legionarii ne-au primit cu bunătate, cu milă, cu dragoste, cu sinceritate și cu blândețe. Ochii muncitorimii vărsau lacrimi. Plângeam de bucurie că nu am fost fugăriți și bătuți ca altădată. Dl. Comandant a dat ordin să se deschidă poarta cea mare, pentruca să putem intra cu toții în curtea fabricei. A fost chemată și direcțiunea. Dl baron Neumann a refuzat să vină. Dl Comandant s'a urcat pe o masă de unde ne-a vorbit, apoi ne-a întrebat ce leafă primim. Noi am izbucnit din nou în plâns. Pe fața legionarilor se vedea mila. Dl comandant se plecă, ne mângâie, ne șterse lacrimile, ne alintă ca pe niște copii și ne încurajă. D-nii funcționari ai fabricei stăteau ca împietriți. Vocea domnului Comandant s'a auzit ca un tunet: „Nu mai plângeți, căci

(Continuare în pag. II-a)

„Ajută-ți fratele căzut în nenorocire"

S'a iscat o discuție, oarecum delicată și penibilă, în jurul întăririi publicului în Legiune.

Asta, pentrucă cei mai mulți cred că, lucrul cel mai greu, ar fi formalitatea înscrierii, ceea ce nu este adevărat.

Inscrierea, ca ori care formalitate, nu te consacră ceva și, în special, nu te face automat legionar.

Legionar te pot face numai faptele.

Exemplul să-l ia fiecare dela acei vechi legionari, care dacă au devenit cineva în Mișcarea Legionară, datoresc această onoare faptelor săvârșite, nu simplei formalități a înscrierii.

Și alt exemplu: sunt mulți care s'au înscris, de mai mulți ani chiar, dar nu-i cunoaște nimeni, decât șefii de cuib și câțiva camarazi, pentrucă nu s'au remarcat prin nici o bravură. Au rămas elemente pasive, cu credință frumoasă în suflet, dar Legiunea cere mai mult decât atât: cere fapte.

Atunci, pentru cei care doresc să devie legionari, înainte de a se înscrie — vorbă care îi tentează pe mulți, să facă fapte de legionari!

E drept, că temniță nu mai pot face și nici îndura prigoane.

Ce să facă atunci, pentru a putea fi socotiți ca buni legionari în devenire?

Să aplice una dintre cele mai umane și nobile porunci ale Căpitanului:

„Ajută-ți fratele căzut în nenorocire. Nu-l lăsa"!

Astăzi, mai mult ca ori când, legea aceasta se cere să fie fie aplicată.

Avem atâția refugiați și o să ne vie și alții, pentrucă Ungurii nu vor să mai avem intelectuali printre Românii din teritoriile cedate, spre a le fi luminători și conducători.

Ce să facă legionarii în devenire pentru frații căzuți în nenorocire?

Să le dea bani așa prin colectă nu prea merge multă vreme. I-am umili și mai mult în nenorocirea lor.

Iată ce pot să facă, însă, pentru ei:

Cei cari dețin mai multe funcțiuni chiar articulare, sau — cum este cazul cu avocații care au mai multe firme și contencioase, să le predea, chiar și numai provizoriu, confraților care n'au nici bani să-și deschidă birouri, și nici clientelă. Ungurii i-au aruncat peste frontieră numai cu cămașa pe ei.

Sau să-i asocieze la birouri, spre a se putea ocupa de toate procesele, firmele și contencioasele.

Inginerii la fel, să dea camarazilor din expertizele pe care le au de făcut și adausurile la postul obișnuit, sau să renunțe la funcții, dacă au mai multe.

In fine, să împrumute pe camarazii din categoriile de mai sus. cu bani de împrumut, tratate, scule și alte ajutoare, pentru a și putea deschide birouri și cabinete, după profesiunea fiecăruia.

Apoi, mulți au case cu chiriași care plătesc bine. Să dea camere cu chiria redusă și refugiaților, sau chiar gratuit, renunțând la un câștig, de care n'au mare nevoie imediat.

In fine, sunt multe căi și aproape ori cine poate face ceva pentru refugiați, ca să aline o durere.

Să se gândească fiecare că soartea de refugiați putea să fi căzut peste oricare dintre noi.

Cum am fi dorit să ne primească frații la care trebuia să facem apel?

Să și-o spună fiecare numai lui.

Și după ce stă de vorbă cu sine, să se gândească la refugiații de azi.

Aplicând cu sfințenie legea ajutorului reciproc, cine ar putea să refuze cuiva înscrierea formală printre legionari, dacă mai înainte n'a atacat și n'a trădat Legiunea?

Formalitatea înscrierii nu spune, o repetăm, mult, dacă acela care solicită onoarea de a fi primit în Legiune, nu săvârșește acum, când e mare nevoie, fapte de legionar.

Legionarii se vor bucura cei dintâi și sincer, dacă fapte ca acelea menționate mai sus și altele, vor găsi câți mai mulți imitatori.

Fiindcă Legiunea s'a născut să facă tuturora bine, nu rău.

„Ajută-ți fratele căzut în nenorocire. Nu-l lăsa", să-și repete ziua și noaptea, toți aceia care doresc să între cu onoare în Legiune.

Dr. Ion I. Pogana

Schingiuirea Românilor din Ardealul robit

D. Horia Sima, Comandantul Mişcării Legionare şi vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri, a citit la Braşov lista Românilor ucişi mişeleşte de bandele ungureşti din Ardealul răpit. Reproducem această listă, pentru a se vedea de câtă cruzime sunt capabili Ungurii:

In comuna Trăsnea din judeţul Sălaj, comandantul trupelor ungare a ordonat executarea a două zeci români şi incendierea satului. Soldaţii au început să vâneze pe cei cari căutau să scape. Au fost împuşcaţi astfel încă 76 români.

Invăţătorul comunei Cozma a fost spânzurat de crucea bisericii iar preotul Costea a fost legat de un stâlp şi ciopârţit cu baionetele, până când a murit.

In noaptea de 13 spre 14 Septembrie un detaşament maghiar a împuşcat la Ip, judeţul Sălaj, 155 români, bărbaţi, femei şi copii. A fost împuşcat chiar un copil în leagăn. Victimele au fost aruncate într'o groapă comună.

In comuna Huedin, lângă Cluj, din judeţul Cluj, populaţia ungară a ars de viu pe rug, în piaţa oraşului, pe protopopul Aurel Munteanu, după ce-l maltratează în mod îngrozitor, rupându-i braţele.

In aceiaşi localitate, locuitorul Vasile Popa, a fost spânzurat de picioare şi s'a turnat var nestins peste rănile ce avea la cap.

In comuna Belin, judeţul Trei-Scaune, populaţia maghiară a masacrat zece români.

In ziua de 7 Septembrie, locotenentul Mihail Pârâu, comandantul unui pluton de grăniceri, a fost răpit şi asasinat de trupele maghiare.

Locuitorul Vasile Gurzău, fost primar al comunei Mureşenii de Câmp din judeţul Cluj, a declarat că în ziua de 22 Septembrie un detaşament de soldaţi unguri, a masacrat în această comună trei familii de români: preotul Andrei Bujor, împreună cu soţia, două fice şi un fiu, precum şi servitoarea lui; învăţătorul Gheorghe Petrea, împreună, cu soţia, mama şi fetiţa lui, în etate de patru ani; locuitorul Ion Gurgău cu soţia lui. Susnumiţii au fost împuşcaţi după ce fuseseră supuşi mai întâi la chinuri groaznice. Cadavrele au fost aruncate într'o groapă comună.

In ziua de 17 Septembrie, un preot a fost împuşcat de bandele maghiare în faţa catedralei greco-catolice. Tot la Cluj ungurii au măcelărit 8 sergenţi de stradă români. După ce le a scos limbile, au purtat cadavrele, prin oraş, pentru a intimida pe români.

Au mai fost asasinaţi gardianul public Vasile Damian locuitorii Vasile Albu, Ion Mureşan, gardianul Ilie Moldoveanu, gardianul Ion Pop, gardianul Alexandru Pop şi Iosif Pop.

In ziua de 22 Septembrie ungurii au spânzurat chiar la intrarea bisericii pe preotul şi dascălul comunei Irina, precum şi pe notarul comunei, împreună cu fiul său, sublocotenent de rezervă.

Pe şoseaua Sânmihai, din Bihor, au fost găsite cadavrele a 20 soldaţi din armata română, împuşcaţi de unguri.

Ei erau originari din comunele Păuşa şi Trăsnea din judeţul Sălaj şi se înapoiau acasă, fiind desconcentraţi. In comuna Stoineşti, judeţul Bihor, ungurii au împuşcat un copil de 13 ani. In aceiaşi comună au mai fost împuşcaţi Pavel Sas şi Ion Mitruş cu soţia, iar locuitorul Vasile Popa şi un altul au fost grav răniţi.

Tot în ziua de 22 Septembrie ungurii au împuşcat la Tg. Mureş 18 legionari români.

Intr'o comună populaţia ungară a asasinat pe preotul greco-catolic în biserică, în timp ce oficia sfânta slujbă.

In comuna Armaşul Mare locuitorul Borza Gavrilă a fost împuşcat, dupăce fusese pus mai întâi să-şi sape singur groapa.

In aceeaşi comună au mai fost asasinaţi doi români.

In comuna Budaş, judeţul Someş populaţia ungară a devastat casele tuturor românilor. Fostul primar al comunei a fost asasinat.

Pe şoseaua Răstoci, Huedin, s'au găsit 24 cadavre de români, printre care erau femei şi copii; în comuna Şeredei, judeţul Sălaj, ungurii au împuşcat 16 români, printre care şi un preot român.

Notarul Victor Bart, din comuna Popeşti, jud. Bihor, a fost pedepsit în modul următor, pentru crima de a fi vorbit româneşte: i s'au tăiat bucăţi de carne din corp, punându-i-se sare pe răni.

In comuna Dragu, judeţul Cluj, autorităţile ungare au împuşcat 14 soldaţi români desconcentraţi.

La Oradea, în ziua de 9 Septembrie ungurii au executat în curtea cazărmii Regele Ferdinand, 20 români, a căror identitate nu s'a putut stabili.

La Cluj, un ţăran român, asupra căruia s'a găsit o panglică tricoloră, a fost înjunghiat pe loc.

La Beliş, ungurii au bătut cuie în corpul unui ţăran român, în casa căruia s'a găsit un drapel românesc.

Ungurii au incendiat biserica românească din comuna Comălău, judeţul Treiscaune.

Primarul comunei Oşorhelu, jud. Bihor, a fost maltratat în mod îngrozitor de unguri. Intre altele i s'a ţintuit cu cuie un tricolor românesc pe spate. Reuşind să fugă în România, a fost internat la spitalul din Beiuş.

In după amiaza zilei de 23 Septembrie, la ora 5, au fost executaţi la Oradea 35 români în majoritate legionari. La execuţie ar fi asistat şi publicul, plătind o taxă de spectacol de un pengoe.

La Tg. Mureş, autorităţile maghiare au executat pe studentul Alexandru Lupu din comuna Sângiorgiu de Mureş.

Membrii Gărzii de Fier sunt persecutaţi în mod special. Astfel, legionarul Ion Costelaş din Oradea a fost împuşcat de jandarmii unguri, pentrucă s'au găsit asupra lui cărţi legionare.

In satul Baciu, judeţul Cluj, doi ţărani români au fost maltrataţi în mod îngrozitor, având împunsături de baionetă pe frunte, la tâmple şi la urechi.

Pe şoseaua spre Huedin s'au găsit cadavrele a trei români.

O zi mare pentru muncitori

(Urmare din pag. I-a)

am plâns noi destul". Apoi a cerut să i se aducă registrele de plată. Am fost întrebate femeile cu mai mulţi copii şi fiecare spunea că primeşte între 135 şi 240 de lei pe săptămână. Cel mai mare salariu a fost de 280 de lei. D-l comandant a întrebat pe un funcţionar ce leafă primeşte. Acela a răspuns 20.000 (douăzeci de mii) de lei lunar. Dl comandant cu fruntea încreţită, l-a privit drept în faţă şi l-a mai întrebat odată. După aceea, d-l comandant a deschis larg uşile biroului şi ne-a chemat înlăuntru, întrebându-ne dacă am mai fost vreodată pe acolo. Noi am răspuns că nu aveam voie nici să ne apropiem. D-l comandant a împărţit apoi ajutoare băneşti celor mai nevoiaşi, promiţându-ne că toţi vom fi cercetaţi la locuinţe. Apoi am reintrat cu toţii la lucru. A doua zi am aflat că salariul ni s'a mărit cu doi lei la oră şi că vom lucra 6 zile pe săptămână câte opt ore pe zi.

Din suflet spunem că ziua de 2 Octombrie a anului 1940, a fost o zi de mare bucurie pentru muncitorimea din Fabrica de Textile, cum nu am mai avut niciodată. Binecuvântat fie Domnul Dumnezeu, care prin minunea Sa a înălţat Legiunea pentru a face dreptate celor năpăstuiţi".

Acestea sunt cele cuprinse în memoriul iscălit de Cornelia Hrisov, ţesătoare în I. T. A, domiciliată în Micalaca str. Voinicilor Nr. 3.

11.519 Români expulzaţi de Unguri

Comunicatul consiliului de miniştri

BUCUREŞTI, 9 Oct. In legătură cu expulzările Românilor din Ardealul ocupat de Unguri, consiliul de miniştri a dat un comunicat, în care se spune, că faţă de ştirile răspândite de staţiunile de radio ungureşti, că expulzările ar fi ca o măsură de represalii pentru expulzările ungurilor din România. Ştirile acestea sunt însă tendenţioase şi complet lipsite de temeiu. După datele statistice puse la dispoziţia consiliului de către dl ministru de Interne, reiese, că până azi au părăsit România 3828 Unguri, dar de bunăvoie şi nu expulzaţi.

In schimb în România au intrat expulzaţi de autorităţile ungureşti 11.519 Români.

La locuinţa fratelui Elenei Lupescu s'a găsit suma de 4 milioane lei

De mai multă vreme, organele Prefecturei Poliţiei Capitalei şi cele ale Poliţiei Legionare supravegheau pe fratele Elenei Lupescu, rămas în ţară, despre care erau bănueli că deţine importante sume de bani, lăsaţi pentru anumite scopuri de sora sa.

Cercetările făcute au stabilit temeinicia acestei bănueli, iar Marţi dimineaţă organele Prefecturii Poliţiei, împreună cu cele ale Poliţiei Legionare, au operat o descindere la locuinţa acestuia.

In urma unei migăloase perchezţii a fost găsită zidită în perete o casetă în care se găsea suma de 4 milioane lei. Banii au fost ridicaţi şi aduşi la Prefectura Poliţiei Capitalei, unde dl secretar general maior Orăşanu cu încuviinţarea d-lui col. Ştefan Zăvoianu, Prefectul Poliţiei Capitalei a dispus închiderea lor în cassa de fier a Prefecturii, până la terminarea cercetărilor.

Fratele Elenei Lupescu care se află deţinut a declarat, că aceşti bani i-au fost încredinţaţi de sora sa, pentru a-şi cumpăra un imobil.

Cercetările sunt în curs.

—

Pensionarea mai multor profesori universitari

Conducătorul statului, dl general Ion Antonescu, a iscălit decretul prin care sunt trecuţi la pensie următorii profesori universitari:

Nicolae Iorga, Rădulescu Motru, P. Negulescu, P. Parhon, I. Simionescu, Emil Racoviţă, P. Bogdan şi Vasilescu Carpen.

Intreprinderea Comunală a Municipiului Arad.

AVIZ

Se caută spre cumpărare un şasiu şi un motor de camion „*Citroen*" tip. 32, cu 4 cilindri, în bună stare de funcţionare.

Oferte detailate, cu indicarea stării motorului şi preţul de vânzare, se vor adresa în plic închis la Direcţiunea Intreprinderii Comunale Arad, str. Mucius Scaevola, Nr. 9—13.

Arad, 1 Octomvrie 1940.

Expulzarea intelectualilor români din Ardealul robit

(Urmare din pag. I-a)

gemete sfâşietoare. Incă în aceeaşi seară au fost cu toţii încolonaţi între baionete şi excortaţi la gară. Drumul a fost înţesat cu tancuri, mitraliere motorizate şi camioane cu soldaţi, toate acestea pentru a mări şi mai mult panica. La gară cele 284 de persoane au fost îmbarcate în 7 vagoane de vite — bărbaţii separat şi separat femeile şi copii. In momentul când P. S. S. Episcopul Orăzii se trudea să urce în vagonul de marfă, şeful gării a spus batjocoritor: „Atenţiune, Domnul Episcop se urcă în Wagon-Lits". Vagoanele au fost apoi închise şi au fost îndrumate spre România pe ruta ocolită Békéscsaba—Lököshkza — Curtici, pentruca în felul acesta supliciul să dureze mai mult de 13 ore, ceeace nu s'ar fi putut obţine dacă s'ar fi urmat ruta Oradea—Salonta—Arad, sau cealaltă Oradea—graniţa către Beiuş, de unde drumul până la Beiuş se poate face cu piciorul în timp de trei ore. In vagoane nu s'a aşezat nici o singură bancă şi pe tot parcursul până la staţia de frontieră Lökösháza, nu s'a permis nimănui să coboare nici măcar pentru necesităţile fiziologice, cari au trebuit satisfăcute în vagoane. Ungurii, cari fac paradă de civilizaţie şi cavalerism, nu au vrut să ţină socoteala că în grupul acesta de expulzaţi se găseau foarte mulţi copii mici, o doamnă gravidă şi oameni bătrâni, cum este d-l dr. Iustin Ardelean, în vârstă de 76 de ani.

Cumnatul regentului Horti a înfierat acest tratament brutal

In apropiere de staţia Şofronea, îşi are moşia marele proprietar Purgli, cumnatul regentului ungar Horti. D-Sa a fost invitat la gară pentru a vedea halul în care au trebuit să călătorească expulzaţii români. Abatele dr. Iosif Pop, preot romano-catolic, consilier al Sanctităţii Sale Papa Pius, a vorbit în ungureşte domnului Purgli, arătând că intelectualii români au fost supuşi unui tratament neomenos şi expulzaţi pentru singura vină de a se fi născut români. Măsurile arbitrare au fost luate fără nici un motiv, fără judecată şi fără preaviz, aşa încât avutul fiecăruia a rămas la voia întâmplării. Abatele dr. Iosif Pop a expus pe scurt serviciile ce a făcut bisericii catolice-maghiare din România, precum şi serviciile făcute minorităţii ungureşti de către intelectualii expulzaţi. De asemenea Abatele a arătat domnului Purgli câteva doamne de origină maghiară, expulzate pentru păcatul de a se fi căsătorit cu români. D-l Purgli a fost apoi condus să vadă cum soţiile intelectualilor români şi copilaşii lor, au trebuit să doarmă pe pardoseala murdară a vagoanelor. Cumnatul regentului Horti a plecat ochii în pământ şi a spus: „Domnilor, mi-e ruşine de ceeace văd. (Restelem amit látok)".

Sâmbătă la ora 4 după masă, trenul de marfă cu expulzaţii români a sosit în gara Arad, unde erau prezenţi: P. S. S. Episcopul Andrei al Aradului, d-l prefect al judeţului, comandantul legionar Giurgiu, şefii autorităţilor şi mulţi intelectuali arădani, cari, văzând halul în care au călătorit intelectualii români şi pe înaltele feţe bisericeşti în uşa vagonului de marfă, au început cu toţii să plângă. Inalţii Chiriarchi s'au îmbrăţişat, rostind fiecare o scurtă alocuţiune.

Deşi poliţia legionară luase măsuri pentru asigurarea transportului dela gară în oraş, intelectualii orădeni au preferat să se încoloneze în ordinea în care au fost excortaţi de Unguri la gara din Oradea. Toţi expulzaţii au fost apoi încartiruiţi pe la intelectualii români din Arad.

*

Un alt lot de expulzaţi români a sosit în seara şi în noaptea de Duminecă, 6 Oct. Ei au plecat din Cluj Vineri la ora 2 după amiază şi au ajuns Duminică, la ora 5 dim. la Lökösháza. Aci au fost ţinuţi pentru vămuire până seara la ora 7, când li s'a dat voe să se îmbarce în vagoanele-clasă, trimise de căile noastre ferate.

La Lököshaza au fost supuşi la perchiziţii corporale atât bărbaţii cât şi femeile, toţi fiind desbrăcaţi până la piele, femeile fiind perchiziţionate cu brutalitate, ca nu cumva să aibă ascunse valori sau bani.

Li s'au confiscat toate sumele de bani, lăsându-li-se numai pengö în valoare de 1000 lei de persoană.

Au mai fost expulzaţi şi sunt pe cale de [illegible] noi: episcopul greco-catolic Hossu şi episcopul ortodox Nicolae Colan dela Cluj.

Maltrataţi au fost câţiva preoţi şi intelectuali între cari preotul profesor Onofrei şi consilierul de Curte, dr. Ţentea.

*

In ziua de 10 Oct. a sosit în Arad domnul ministru de Interne, care s'a interesat personal de reclamaţiunile Românilor expulzaţi din Ardealul robit.

Tipografia DIECEZANA, Arad.